

Станислава Бараћ¹
Институт за књижевност и уметност, Београд
Гордана Ђоковић²
Филолошки факултет, Универзитет у Београду

БИБЛИОГРАФИЈА НАУЧНИХ РАДОВА ДР ВЕСНЕ МАТОВИЋ

Библиографија научних радова др Весне Матовић састоји се од 133 библиографске јединице и обухвата период од 1975. до 2021. године. Библиографски опис је највећим делом урађен *de visu* – непосредним увидом у рад, али је у малом броју недоступних публикација опис дат на основу увида у одговарајуће библиографије или библиотечке електронске базе података. Све библиографске јединице описане су језиком и писмом публикације и у складу са међународним библиографским стандардима – ISBD(M) и ISBD(CP).

Библиографија је организована хронолошки. При томе, различити типови радова (научни чланци, ауторске монографије, уређивање, научни прикази) нису издвојени у посебне одељке, а податак о типу односно жанру научног рада наведен је у угластој загради односно анотацији. Већина библиографских јединица, поред основног библиографског описа, опремљена је краћим или дужим реферативним (садржајним) анотацијама, које на језгровит начин саопштавају садржину или тип описаног рада. У њима су, по потреби, садржани и други важни подаци о раду или чак, за одабране радове, сажети истраживачких резултата.

Разлози за овакве одлуке у састављању и организовању библиографских јединица проистекле су из увида у целокупан библиографски материјал као и из познавања научноистраживачког рада др Весне Матовић. Наиме, једино искључивим хронолошким низањем, без жанровских издвајања радова, могуће је стећи јасан и тачан увид у научни развој др Весне Матовић, као и у историју научног издаваштва Института за књижевност и уметност у које је др Матовић континуирано, доследно и самопрегорно уградила своја знања, време, организационе способности и, што је за успешне колективне подухвате неопходно, смисао за неговање добрих међуљудских односа. Само непрекинутим низањем библиографских јединица могуће је на једноставан и очигледан начин приказати да је др Весна Матовић била потпуно посвећена раду Института за књижевност и уметност, у којем је провела пуни радни век, као и то да њена истраживања и уредничко деловање представљају осмишљену и јединствену целину, а исто тако и једну од најчвршћих нити едиције *Историја српске књижевне историје* и часописа *Књижевна историја*. Поред тога, јасним се указује континуирани допринос др Весне Матовић раду Међународног славистичког центра Филолошког факултета у Београду односно едицији *Научној састанка слависта у Вукове дане*.

1 stanibarac@gmail.com

2 goca.djokovic@gmail.com

Непрекинут хронолошки принцип уобличавања ауторских научних библиографија кључан је за потпунији увид у одређени научни опус због тога што у другачијој поставци није у адекватном контексту видљиво *секундарно ауторство* научних радника, посебно у хуманистичким наукама. Мисли се на уређивање зборника радова које често произлази из покретања, организовања и уређивања научних скупова, као и уређивање научних едиција. Организовање и вођење оваквих колективних подухвата подразумева обликовање нових научних поља и тема, па је зато битно поставити их у хронолошки непрекинут низ са *примарним ауторством*, тј. појединачним научним радовима, и у што већем броју случајева описати и конкретан научни допринос тих радова. Оно што ауторске библиографије ипак не приказују, то је – условно речено – *шерцијарно ауторство*, чланство у редакцијама научних часописа.

Организована на овај начин, библиографија одсликава поступност и темељност у научноистраживачком раду др Весне Матовић, дугогодишњу а некад и вишедеценијску посвећеност одабраним научним областима, темама или методологијама, и стабилност произведених знања какву овакав истраживачки поступак доноси.

1975.

Песништво за децу у часопису „Расковник“ / Весна Матовић // Расковник : часопис за књижевност и културу на селу. – ISSN 0486-0187. – Год. 6, бр. 20 (1975), стр. 122–131.

[Објављено предавање уз напомену Уредништва часописа *Расковник*: „Ово је нешто сажет семинарски рад урађен на Катедри на за југословенску књижевност Филолошког факултета у Београду школске 1971/72. године, који је потом, у овом облику припремљен као предавање на трибини „Расковнички састанак“ 1. марта 1973. у Београду“.]

1977.

„Дневник једног добровољца“ Пере Тодоровића : између дневника и романа / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 9, бр. 35 (1977), стр. 457–474.

[Студија.]

1980.

Зола и теорија натурализма у српској социјалистичкој периодици XIX века / Весна Матовић // 9. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Нови Сад, Тршић, 12–16. IX 1979., Реферати и саопштења. – Београд : Међународни славистички центар, 1980. – Стр. 409–416.

[Утврђујући најпре чињеницу да су први рецепијенти Золиног натурализма у Србији били млади социјалисти, ђаци Светозара Марковића, у периоду 80-их година 19. века, у раду се анализира како је експериментални роман Емила Зола ушао у поље српске књижевне теорије и критике, те како усвојене иновације нису довеле до потпуног одбацивања претходних критичких система, што је повремено уносило конфузију у књижевнокритичке судове.]

Проблем одређења дневника као књижевне форме / Весна Матовић // Кораџи: часопис за књижевност, уметност и културу. – ISSN 0454-3556. Год. 15, књ. 15, св. 11–12 (1980), стр. 563–574.

[Научни чланак.]

1981.

Напомена о тексту / Весна Матовић // Сеобе. Књ. 2 / Милош Црњански. – Београд : Нолит, 1981. – (Српска књижевност. Роман ; 23). – Стр. 447–459.

[Поговор.]

1982.

Напомена о тексту / Весна Матовић // За крухом / Иво Ђипико. – Београд : Нолит, 1982. – Стр. 265–268.

[Поговор.]

1984.

Књижевнотеоријска схватања и критичарска пракса Пере Тодоровића / Весна Матовић // Прилози за историју српске књижевне критике / уредио Предраг Палавестра. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Нови Сад : Матица српска, 1984 (штампано 1985). – (Годишњак ; 6. Сер. Б, Историја књижевности ; 2). – Стр. 170–191.

[Студија.]

1985.

Књижевнотеоријска схватања и критичарска пракса Пере Тодоровића / Весна Матовић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543-1220. – Књ. 33, св. 1 (1985), стр. 170–191.

[Студија.]

1986.

Стража Пере Тодоровића / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 19, бр. 73/74 (1986), стр. 97–111.

1988.

Vladimir Čerina i Dušan Srezojević ili duh avangardizma u proleter-skoj poeziji / Vesna Matović // Komparativno proučavanje jugoslavenskih književnosti. Knj. 3. – Zagreb : Zavod za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta, 1988. – Str. 94–99.

[Рад у зборнику радова са научног скупа „Компаративно проучавање југословенских књижевности“, одржаног 14–16. децембра 1987. године у Вараждину.]

Владан Ђорђевић / Весна Матовић // Успомене / Владан Ђорђевић ; избор и поговор Светлана Слапшак. – Београд : Нолит, 1988. – ISBN 86-19-01626-1. – Стр. 424–425.

[Поговор.]

Биографска белешка / Весна Матовић // Мемоари / Јаков Игњатовић ; приредио Живојин Бошков ; поговор Милутин Петровић. – Београд : Нолит, 1988. – ISBN 86-19-01617-2. – Стр. 553–554.

Биографска белешка / Весна Матовић // Дневник једнога добровољца / Пера Тодоровић ; поговор Миодраг Рацковић. – Београд : Нолит, 1988. – ISBN 86-19-01615-6. – Стр. 232–234.

1989.

Vidovi društveno angažovane kritičke misli u srpskoj književnosti 1868–1914 : (književnoteorijska i kritička misao srpskih socijalista) / Vesna Matović. – 1989. – 271 list ; 30 cm

[Докторска дисертација одбрањена на Филолошком факултету Универзитета у Београду.]

Слободанка Пековић: Српска проза почетком XX века, Београд, 1987 / Весна Матовић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543–1220. – 37, 3 (1989), стр. 544–546.

[Приказ књиге.]

Социјалистичка младост Јована Скерлића и његове критичке идеје : (Скерлићева сарадња у социјалистичкој штампи) / Весна Матовић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543–1220. – Књ. 37, св. 2 (1989), стр. 249–261.

[Студија. На синтетички и стилски изразито успео начин у студији је сажет део опсежних докторских истраживања.]

Реалистички и фантастички дискурс у историјском роману Пера Тодоровића / Весна Матовић // Српска фантастика : натприродно и нестварно у српској књижевности / уредник Предраг Палавестра. – Београд : САНУ, 1989. – (Научни скупови ; књ. 44. Одељење језика и књижевности ; књ. 9). – ISBN 86-7025-078-0. – Стр. 363–368.

[Рад у зборнику радова са Међународног научног скупа, одржаног у Београду 13–17. априла 1987. године у Свечаној сали САНУ.]

1990.

Видови друштвено ангазоване критичке мисли у српској књижевности 1868–1914 / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350–6428. – Год. 22, бр. 83/84 (1990), стр. 99–105.

Прилози за историју српске књижевне периодике : споменица Драгиши Витошевићу / уредник Александар Петров ; секретар зборника Весна Матовић. – Нови Сад : Матица српска ; Београд : Институт за књижевност и уметност, 1990 (Нови Сад : Просвета). – 372 стр. : факс. ; 24 cm. – (Историја српске књижевне периодике ; 4)

ISBN 86-7095-012-X

[Секретарка зборника радова.]

Социјалистичка младост Јована Скерлића и његове критичке идеје (Скерлићева сарадња у социјалистичкој штампи) / Весна Матовић //

Прилози за историју српске књижевне периодике : споменица Драгиши Витошевићу / уредник Александар Петров ; секретар зборника Весна Матовић. – Нови Сад : Матица српска ; Београд : Институт за књижевност и уметност, 1990. – ISBN 86-7095-012-X. – Стр. 107–119.

[Студија у зборнику радова. Претходно објављена у *Зборнику Матице српске за књижевност и језик*. У студији је сажет део опсежних докторских истраживања.]

1991.

Критичка мисао српских социјалиста : (1868–1914) / Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 1991 (Београд : Просвета). – 209 стр. ; 22 см. – (Студије и расправе ; књ. 28)

ISBN 86-7095-017-0

[Монографија је произишла из докторске дисертације „Видови друштвено ангажоване критичке мисли у српској књижевности 1868–1914: (књижевнотеоријска и критичка мисао српских социјалиста)“. Поред основног аналитичко-синтетичког текста, подељеног у осам поглавља (I *Критичке идеје и схваћања у Србији шездесетих година XIX века*, II *Критичка идеологија Светозара Марковића*, III *Књижевнотеоријска схваћања и критичка пракса Пере Тодоровића*, IV *Оквири и дometи критичког мишљења у српском социјалистичком покрету осамдесетих година XIX века*, V *Социјалистичка младост Јована Скерлића и његове критичке идеје*, VI *Од критичког наслеђа Светозара Марковића ка заснивању марксистичке критике*, VII *Марксистичка критика Душана Појовића*, VIII *Закључак*), монографија на крају садржи и Прилог библиографији књижевнокритичких написа у српској социјалистичкој периодици до 1914. године. Како ауторка у Уводу напомиње, „идеја и подстицај за проучавање друштвено ангажоване критичке мисли у српској књижевности од седамдесетих година прошлог века, односно од појаве Светозара Марковића па до првог светског рата потекли су са пројекта *Социјалистичка праксиологија у српској књижевности* у Институту за књижевност и уметност“ – пројекат који је трајао од 1976. до 1980. године и којим је руководио Димитрије Вученов.]

1992.

Критичка идеологија Светозара Марковића / Весна Матовић // Светозар Марковић данас / [главни и одговорни уредници Андрија Стојковић и Вера Пилић-Ракић]. – Београд : Епоха, 1992. – Стр. 137–143.

Критичке идеје Светозара Марковића и Љубена Каравелова / Весна Матовић // Светозар Марковић и Љубен Каравелов / одговорни уредници Никола Тасић, Миодраг Матицки. – Београд : САНУ, Балканолошки институт : Институт за књижевност и уметност, 1992. – (Посебна издања ; књ. 47). – (Посебна издања ; књ. 15). – ISBN 86-7179-011-8. – Стр. 169–177.

[Студија у зборнику радова. Уочене су основне тачке критичких идеја Марковића и Каравелова и истакнут је њихов значај за даљи развој српске књижевне критике. Закључено је да је критичарска идеологија двојице аутора, иако недовољно систематична и заснована на

ванкњижевним нормама, решавала низ проблема као што су питање друштвеног ангажмана књижевности, проблем реализма и реалистичке тенденције, веза између науке и уметности, етике и естетике, а који су остали део трајне расправе у српској књижевности све до друге половине 20. века.]

Традиционално и модерно у српским часописима на почетку века : (1895–1914) : зборник радова / уреднице Слободанка Пековић, Весна Матовић ; [илустрације изабрао Синиша Живковић]. – Нови Сад : Матица српска ; Београд : Институт за књижевност и уметност, 1992 (Нови Сад : Графо-офсет). – 391 стр. : илустр. ; 24 см. – (Серија Историја српске књижевне периодике ; 6)

ISBN 86-7095-037-5

[Коуредница зборника радова.]

О једном виду критичког мишљења у српској периодици на почетку 20. века / Весна Матовић // Традиционално и модерно у српским часописима на почетку века / уреднице Слободанка Пековић, Весна Матовић. – Нови Сад : Матица српска ; Београд : Институт за књижевност и уметност, 1992. – (Серија Историја српске књижевне периодике ; 6). – ISBN 86-7095-037-5. – Стр. 253–259.

[Рад у зборнику радова. Након оцртавања целине односно разноликости књижевнокритичких позиција које су се јављале почетком 20. века, у раду се посебна пажња посвећује критичким концептима који су настајали у периодици левичарске оријентације. Открива се да овај вид критичког марксистичког наслеђа, до тада недовољно проучаван, није монолитан у смислу прагматичности или антиестетичког става: у једном од својих видова, ова врста критичког мишљења инклинирала је повремено ригидности и редукционизму, док је у неким другим видовима знала да да предност естетској истини над друштвеном и животном истином – те се даље указује где је у том контексту место Јована Скерлића и критичког деловања југословенске револуционарне омладине, и због чега није дошло до сукоба на књижевној левици као у међуратном периоду.]

Предраг Протић: Из Скерлићевог доба / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 24, бр. 86 (1992), стр. 117–120.

[Приказ књиге.]

1993.

Полемика Лазе Костића са Светозаром Марковићем и Пером Тодоровићем или сукоб два књижевна концепта / Весна Матовић // 21. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Нови Сад, Тршић, 10–15. 9. 1991. 1, Лаза Костић и Европски и српски романтизам. – Београд : Међународни славистички центар, 1993. – Стр. 177–184.

[Полемика Л. Костића са С. Марковићем и посредно са П. Тодоровићем у раду се посматра као једна од најрелевантнијих књижевно-теоријских расправа вођених у српској књижевности седамдесетих го-

дина прошлог века. Закључује се да је антагонизам датих дивергентних естетичких назора и критичких токова – с једне стране, Тодоровићево увођење идеолошког дискурса у оба поља, а са друге, Костићево радикално оспоравање компатибилности естетичке и политичке свести – остао трајна константа у српској књижевности и књижевној критици.]

Из историје српске периодике / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350–6428. – Год. 25, бр. 89/91 (1993), стр. 402–403.

[Приказ књиге: Милана Бикички: Прилози за историју српске периодике, Нови Сад, 1993.]

1994.

Банатска периодика XIX и XX века / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350–6428. – Год. 26, бр. 94 (1994), стр. 442–443.

[Приказ научног скупа одржаног у Зрењанину 18. и 19. октобра 1994. г.]

Иво Андрић у „Књижевном југу“ / Весна Матовић // 22. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Нови Сад, Тршић, 15–20. 9. 1992. 1, Иво Андрић у своме времену / Београд : Међународни славистички центар, 1994. – Стр. 193–201.

[Захваљујући помној анализи Андрићевих уредничких, критичарских, песничких и прозних прилога у *Књижевном Југу*, уочено је да су основне теме и мотиви његовог раног књижевног периода обновљене у каснијој зрелој фази, с тим да се наглашена персоналност и субјективност као и лирска меланхолија повлачила пред поступком дистанцираног и мудрог посматрања живота и његових закона, што је процес који се уочава већ и у самом *Књижевном Југу*.]

1995.

Банатска периодика XIX и XX века : зборник радова / уредиле Весна Матовић, Марија Циндори. – Нови Сад : Матица српска ; Београд : Институт за књижевност и уметност ; Зрењанин : Градска народна библиотека „Жарко Зрењанин“, 1995 (Београд : Чигоја штампа). – 384 стр. : илустр. ; 24 см. – (Серија Историја српске књижевне периодике ; 7)

ISBN 86-7095-066-9

[Коуредница зборника радова.]

Модел примењене књижевности (Књижевни прилози у кикиндском *Српском џласу* 1907–1913) / Весна Матовић // Банатска периодика XIX и XX века : зборник радова / уредиле Весна Матовић, Марија Циндори. – Нови Сад : Матица српска ; Београд : Институт за књижевност и уметност ; Зрењанин : Градска народна библиотека „Жарко Зрењанин“, 1995. – ISBN 86-7095-066-9. – Стр. 265–273.

[Рад у зборнику радова. Анализиран је орган кикиндских демократа, *Српски џлас: лист независних Срба*, као један од значајнијих и дуготрајнијих банатских периодика своје епохе, који је уз то велику пажњу посвећивао питањима књижевности и имао редовни књижевни подлистак који је објављивао текстове Милете Јакшића, Вељка Петровића, Васе Стајића, Тихомира Остојића и др. Закључује се да су основна вредносна

мерила листа била просветитељско-рационалистичка и национална, те да су према њима били концепирани и чланци који се баве домаћом и страном књижевношћу.]

Лирско као елемент модерног на примеру Дисове приче / Весна Матовић // 23. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Нови Сад, Тршић, 14–19. 9. 1993. 1, Модерно у прозном дискурсу српске књижевности 20. века. – Београд : Међународни славистички центар, 1995. – Стр. 161–167.

[Анализирана је слабо позната прича Владислава Петковића Диса, „После шест година“, објављена 1912. године у часопису *Звезда*, у којој је као лајтмотив уочен карактеристични мотив Дисовог песничког опуса, мотив мртве драге и још прецизније, очију мртве драге. Из тог угла, реконструисан је Дисов поступак разарања традиционалне нарације и отварања простора за нове наративне праксе које ће бити прихваћене у међуратном периоду.]

Критичка одбрана српског песничког модернизма : (1900–1914) / Весна Матовић // 24. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Нови Сад, Тршић, 13–18. 9. 1994. 2, Почети и развој модерне српске лирике. – Београд : Међународни славистички центар, 1995. – Стр. 101–109.

[Анализа показује како су критичарске идеје српских модернистичких песника и ауторки (С. Пандуровића, Д. Митриновића, И. Секулић, М. Ђурчина па и Ј. Дучића) биле супротстављене књижевнокритичкој доминанти епохе коју су оличавали Ј. Скерлић и Б. Поповић, и како су управо идеје раних модерниста, без обзира на одсуство кохерентно сазданог критичког становишта а присуство изразитог субјективизма, боље наслутиле путеве будућег песничког равоја у српској књижевности односно чиниле мост ка међуратној поезији и критици.]

Модернистички романтичар Душан Ђукић / Весна Матовић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543–1220. – Књ. 43, св. 2/3 (1995), стр. 445–452.

Успео Час описа часописа / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350–6428. – Год. 27, бр. 96 (1995), стр. 311–314.

[Приказ књиге: Жарко Рошуљ: Час описа часописа.]

1996.

Весници авангарде у српској периодици уочи Првог светског рата / Весна Матовић // Српска авангарда у периодици : зборник радова / уредили Видосава Голубовић, Станиша Тутњевић. – Нови Сад : Матица српска ; Београд : Институт за књижевност и уметност, 1996. – (Серија Историја српске књижевне периодике ; 8). – ISBN 86-7095-057-X. – Стр. 69–78.

[Научни рад написан на основу излагања на међународном научном скупу одржаном у Београду 17–18. новембра 1994. године. Кроз анализу антитрадиционалистички усмерених часописа какви су у првој

деценији 20. века били *Босанска вила* и *Звезда*, и конкретних чланака о музици, књижевности и ликовној уметности, изведен је закључак о специфичним карактеристикама ране српске авангарде које проистичу из особеног споја националног прагматизма и поетског утопизма, борбене акционости и духа контемплације и метафизике.]

Драмски текст и дух времена : (на примеру Војновићевих драма „Смрт мајке Југовића“ и „Госпођа са сунцокретом“) / Весна Матовић // 25. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Нови Сад, 1–6. 9. 1995. 1, Драма у српској књижевности. – Београд : Међународни славистички центар, 1996. – ISBN 86-80607-05-3. Стр. 207–214.

[Анализа утврђује зашто су две драме Иве Војновића, које су у каснијој књижевној историографији оцењене као мање вредне или сасвим занемарене, у тренутку свог позоришног извођења (1906, 1912) доживеле изузетан успех код публике и постале прворазредни позоришни догађај у престоници. Закључено је да су својим елементима (спој лирског и натуралистичког, склоност симболичким решењима, негована језичка фраза и особен колорит дубровачког говора) савршено одговориле на актуелни хоризонт очекивања публике, а добрим делом и критике, и да је са променом доминанте духовне климе и привлачност ових дела ишчезла.]

Јован Дучић и Сима Пандуровић – два вида критичког мишљења / Весна Матовић // О Јовану Дучићу / уредник Предраг Палавестра. – Београд : Српска академија наука и уметности, 1996. – (Научни скупови ; књ. 85. Одељење језика и књижевности ; књ. 12). – ISBN 86-7025-237-6. – Стр. 183–192.

„Smrt Karađorđeva“ Pere Todorovića između univerzalnog saznanja i lične projekcije / Весна Матовић // Историјски роман / уредник Миодраг Матицки. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Сарајево : Институт за књижевност, 1996. – (Посебна издања ; књ. 14). – (Едиција Зборници ; књ. 10). – ISBN 86-7095-036-7. – Стр. 275–281.

[Рад у зборнику радова. На примеру историјског романа *Смрт Карађорђевог* Пере Тодоровића, који оцењује као његово најбоље романоеско остварење, Весна Матовић анализира однос између историјског и документарног у целокупном српском историјском роману, те закључује да је у датом роману, успостављајући јединствену везу између суштинских друштвено-етичких питања и трагичке визије човека у мрежи историјских догађаја, Тодоровић развио и аутентичну визију света, супротну оној коју је прокламовао у својој социјалистичкој младости.]

1997.

(Све)словенска идеја у српској књижевности почетком XX века / Весна Матовић, Слободанка Пековић // Зборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352-5007. – Бр. 53 (1997), стр. 171–189.

Зарија Поповић и регионализам у српској књижевности почетком 20. века / Весна Матовић // Књижевност Старе и Јужне Србије до Другог

светског рата / [главни уредник Владимир Цветановић]. – Београд : Институт за књижевност и уметност : Балканолошки институт САНУ, 1997. – (Посебна издања ; књ. 18). – ISBN 86-7095-062-6. – Стр. 107–114.

Нов однос према Богу у српској поезији почетком XX века / Весна Матовић // 26. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Манасија, 9–14. 9. 1996. 1, Српска књижевност и Свето писмо. – Београд : Међународни славистички центар, 1997. – Стр. 423–431.

[У светлу нових филозофских, духовних, идејних и културних тежњи које су неизбежно захватиле и српску поезију од почетка 20. века до Првог светског рата, анализиран је однос према Богу и хришћанском учењу у песмама В. Илића, А. Шантића, раног Дучића и М. Бојића, В. Рајића, С. Пандуровића, П. Јовкића, М. Ђурчина, Д. Митриновића, М. Видаковића, И. Андрића, С. Стефановића и Д. Мраса. Закључено је да су се песничка мисао и осећање кретали од скептицизма и ниҳилизма до дубоке спознаје и апологије Бога, односно од осећања божанског свеprisутства до уздицања новог човека на пиједестал божанства.]

Часописи као огледало књижевног живота / Весна Матовић // Књижевност и језик. – ISSN 0454–0689. – Год. 45, бр. 2/3 (1997), стр. 121–125.

Pera Todorović u našem vremenu : naučni skup Instituta za književnost i umetnost, oktobar 1997. / Vesna Matović // Токови (Београд). – ISSN 0354-1223. – Бр. 3/4 (1997), стр. 213–219.

Модернистички романтичар Душан Ђукић / Весна Матовић // Књижевно наслеђе Српске Крајине / [главни и одговорни уредник Марија Клеут]. – Нови Сад : Матица српска, 1997. – Стр. 283–290.

1998.

Аутобиографско у поетичком исказу и делу Пере Тодоровића / Весна Матовић // 27. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Нови Сад, Манасија, 9–13. 9. 1997. 1, Српска аутобиографска књижевност. – Београд : Међународни славистички центар, 1998. – Стр. 203–211.

[Полазећи од Тодоровићевих исказа о сопственом поступку као потреби да фиксира оно виђено и доживљено у њему, Весна Матовић гради методолошко полазиште за истраживање поетике реалистичке мемоарске прозе, те описује како се у њој свет субјективног и унутарњег посредно успоставља једино кроз медијацију спољашњег – његову селекцију, вредовање и критички однос. Закључује се да насупрот томе, у својим (псеудо)историјским романима, Тодоровић као свезнајући приповедач повремено напушта историјски материјал и ауторским или коментарима ликова изражава лична политичка убеђења и животне ставове, те се тако субјективност, наизглед избегнута у мемоарској прози, неочекивано излива и опструише композицијски и мотивацијски ток дела.]

Ženska književnost i srpski modernizam – saglasja i raskoli / Vesna Matović // Srbija u modernizacijskim procesima 19. i 20. veka. 2, Položaj žene kao merilo modernizacije : naučni skup / glavni i odgovorni urednik Latinka Perović. – Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije, 1998. – ISBN 86-7005-022-6. – Str. 278–293.

[Рад у зборнику радова са научног скупа. Анализира се улога женске књижевности у процесу модернизације српске књижевности почетком 20. века. Поред песничког и прозног дела Јелене Димитријевић, Данице Марковић, Лепосаве Мијушковић и Милице Јанковић, посебно је истражен опус Исидоре Секулић чији је део – настајао уочи Првог светског рата – Весна Матовић оценила као врхунац српског књижевног модернизма и сагледала као једног од првих гласника авангарде.]

Тривијални роман као облик књиге за народ (Силазак с престола Пере Тодоровића) / Весна Матовић // Свеске : часопис за књижевност, уметност и културу. – ISSN 0353-5525 (Јул, 1998), стр. 50–54.

Тодоровићева „хајдучија“ или о крхотинама епске свести / Весна Матовић // Карађорђево устанак – настајање нове српске државе : зборник радова са научног скупа и поводом њега / приредио Ненад Љубинковић. – Велика Плана : Скупштина општине, 1998. – ISBN 86-7095-074-X. – Стр. 151–162.

1999.

Политичко-историјски и књижевни значај путовања по Старој Србији Пере Тодоровића / Весна Матовић // Српска политичка мисао. – ISSN 0354-5989. – Бр. 1/2 (1999), стр. 201–214.

Пера Тодоровић : зборник радова / уредила Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 1999 (Београд : Чигоја штампа). – 425 стр. : илустр. ; 24 см. – (Посебна издања ; књ. 22)

ISBN 86-7095-065-0

[Уредница зборника који садржи радове са научног скупа одржаног 24. и 25. децембра 1997. године у Институту за књижевност и уметност у Београду.]

Дело Пере Тодоровића као књижевноисторијски изазов / Весна Матовић // Пера Тодоровић / уредила Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 1999. – (Посебна издања ; књ. 22). – ISBN 86-7095-065-0. – Стр. 149–165.

[Рад у зборнику радова. У анализи се оспорава до тада устаљено тумачење да је публицистичко дело Пере Тодоровића било врста предлошка којој су његови гравитирали каснији фикционални текстови, а аргументује теза да се код овог аутора ниједан жанр не појављује у чистом виду, односно, када је о романима реч: да је документарно – подлежући романескној наративности – постало интегрални део фикционалног, а унутар фикционалног је ауторова снажна потреба за фактицитетом вукла текст ка историографији. Закључује се да је дато двојство Тодоровићево дело чинило жанровски некохерентним, али да је управо та

врста недоследности омогућила проширење жанровских граница у српској књижевности.]

Критички традиционализам и књижевне идеје Крешимира Георгијевића / Весна Матовић // Књижевни север : (1925-1935) : зборник радова / уредила Марија Циндори. – Нови Сад : Матица српска ; Београд : Институт за књижевност и уметност, 1999 – (Серија Историја српске књижевне периодике ; 10). – Стр. 175–183.

[Полазећи од целовитог сагледавања, документовања и одређења књижевне критике у часопису *Књижевни север* као конзервативне, импресионистички засноване и без јасно профилисане теоријске позиције, у раду је уочен индивидуални књижевнокритички допринос Крешимира Георгијевића који је био естетички и теоријски одређен, заинтересован за интуиционистичко и психолошко у делу, те са највише слуха за иновативност у књижевности.]

2000.

Бранково коло / Весна Матовић // Даница (Београд). – ISSN 0354-4974. – Год. 7 (2000), стр. 266–277.

Од Јанкове до Нушићеве „Звезде“ : развојне тенденције српске прозе / Весна Матовић // 29. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Нови Сад, 14–19. 9. 1999. 2, Развој прозних врста у српској књижевности. – Београд : Међународни славистички центар, 2000. – Стр. 189–196.

Однос модерниста према Шантићу или питање традиције и иновације у књижевној историји / Весна Матовић // Алекса Шантић / уредник Радован Вучковић. – Бања Лука ; Српско Сарајево : Академија наука и умјетности Републике Српске, 2000. – (Зборници и монографије ; књ. 3. Одјељење књижевности и умјетности ; књ. 3). – ISBN 86-83255-05-0. – (2000), стр. 84–95.

2001.

Политички говор. Последице и коментари : (говор Пере Тодоровића на Главној скупштини Радикалне странке 1882. године) / Весна Матовић // Свеске : часопис за књижевност, уметност и културу. – ISSN 0353-5525. – Год. 13, бр. 57/58 (март 2001), стр. 88–93.

Социјално, лирско и рефлексивно у приповедној прози Како они живе Десанке Максимовић / Весна Матовић // Проза Десанке Максимовић / Десанкини мајски разговори, Београд, Ваљево, Бранковина 14, 15. и 16. маја 1999. – Београд : Задужбина Десанке Максимовић, 2001. – (Десанкини мајски разговори ; књ. 10). – ISBN 86-82377-05-5. – Стр. 21–28.

[Рад у зборнику радова. Збирку приповедака *Како они живе* (1935) Весна Матовић је сагледала поделивши је у три тематска круга: приче за децу, социјално ангазоване и приче са средишњим мотивом смрти, анализирајући их затим упоредо са циклусом песама *Путник треће класе* које су настајале управо у периоду од 1936. до почетка рата и објављиване у периодици. На тај начин је изразит заокрет Десанке Максимовић

ка социјално ангажованом писању објашњен као целовит ауторски тј. поетички подухват.]

Мисија часописа и смисао путописа : (Српски књижевни гласник, стара серија) / Весна Матовић // Књига о путопису / уредник Слободанка Пековић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2001. – (Годишњак ; 18. Сер. Б, Историја књижевности ; 4). – ISBN 86-7095-088-X. – Стр. 35–47.

[Путописни чланци у првој серији *Српској књижевној гласника* сагледани су с обзиром на његову вишеструку књижевну, политичку и националну мисију. Кроз илустративне примере је документовано како су конкретни аутори (Јован Дучић, Светозар Зарић, Јелена Димитријевић, Милан Прибићевић, Иво Ђипико, Марко Цар и др.) испуњавали неку од одговарајућих бројних функција часописа: модернизација прозе, проширење читалачких тематских перспектива, увођење либералних и еманципаторских тенденција, јачање националних осећања.]

Моделативне могућности историјског романа : историјски романи Пере Тодоровића / Весна Матовић // Књижевност и историја IV / [зборник уредио Мирољуб Стојановић. – Ниш : Центар за научна истраживања САНУ и Универзитета : Студијска група за српски језик и књижевност Филозофског факултета ; [Београд] : Славистичко друштво Србије, 2001. – ISBN 86-7025-303-8. – Стр. 145–154.

2002.

Појам „европеизације“ у Српском књижевном гласнику 1901–1914 // 30. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Нови Сад, 12–17. 9. 2000. 2, Српска књижевност у контексту европске књижевности – Београд : Међународни славистички центар, 2002. – Стр. 349–359.

[Анализира се концепт „европеизације“ српске књижевности који су поставили Богдан Поповић и Јован Скерлић усредсређивањем на њихово схватање односа између „европеизације“ и модернизације, те се закључује да је пут *Српској књижевној гласника* у „европеизацији“ националне књижевности, као виду њене модернизације, био тек једна етапа у развоју, од које су се младобосански авангардисти (Митриновић, Видаковић, Слијепчевић), сматрајући управо Скерлића учитељем, ипак отиснули у даљу развојну фазу.]

2003.

Панонија које више нема / Весна Матовић // Свеске – Заједница књижевника Панчева. – ISSN 0353-5525. – Год. 15, бр. 69 (септ. 2003), стр. 111–115.

Часопис на размеђи епоха: Звезда Јанка Веселиновића (1894; 1898–1901) / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 35, бр. 120/121 (2003), стр. 235–257.

Између естетике и етике: Исидора Секулић и Надежда Петровић / Весна Матовић // Исидоријана. – ISSN 0354-8767. – Год. 9/15, бр. 12/14 (2003/2008), стр. 13–25.

Породица Јована Илића у српској књижевности и култури : зборник радова / уреднице Марта Фрајнд, Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2003 (Београд : Чигоја штампа). – 485 стр. ; 24 см. – (Посебна издања ; 25)

ISBN 86-7095-092-8

[Коуредница зборника радова са међународног научног скупа „Породица Јована Илића у српској књижевности и култури 1824–1926“, одржаног у Београду од 12. до 14. децембра 2000. године.]

Жанровске одлике и наративни поступци у мемоарској прози Драгутина Илића и Пере Тодоровића о Тимочкој буни / Весна Матовић // Породица Јована Илића у српској књижевности и култури : зборник радова / уреднице Марта Фрајнд, Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2003. – ISBN 86-7095-092-8. – Стр. 405–419.

[Анализира се како је тзв. Тимочка буна (1883), која је оставила дубок траг у српском друштву 80-их година 19. века, описана у мемоарима писаца који су били укључени у сам догађај: делу *Зајечарска буна* (1909, 1910) Драгутина Ј. Илића и *Крваве године* (1889) Пере Тодоровића. Изводи се закључак да су аутори у оба случаја одступили од класичних одлика мемоара, да их је први комбиновао са жанром кратке приче, а потоњи са жанром романа, те да ове разлике у стваралачкој методи не проистичу из списатељских схватања жанра, већ из различитости њихове личне позиције у побуни (сведок, учесник) као и у политичким и етичким опредељењима.]

Књижевна начела *Српског књижевног гласника* (1901–1914) на примеру немачке књижевности // Сто година Српског књижевног гласника : аксиолошки аспект традиције у српској књижевној периодици : зборник радова / уредили Станиша Тутњевић и Марко Неђић. – Нови Сад : Матица српска ; Београд : Институт за књижевност и уметност, 2003. – ISBN 86-7095-090-1. – Стр. 297–312.

[Студија у зборнику радова. Истраживање је показало да се *Српски књижевни гласник* у *првој серији* пре свега усредредио на класике немачке књижевности, Хајнеа и Гетеа, те на филозофе Шопенхауера и Ничеа, а да су његови уредници били прилично удаљени од актуелне аустријске и немачке књижевности, и то како због политичких (аспирације Немачке према Балкану) тако и естетских разлога (отпор експерименталним књижевним поетикама).]

Zum Epochen wandel in der serbischen Literaturam Beispiel des „Serbischen Literaturboten“, Jahrgänge 1901–1914 / Vesna Matović // Zeitschrift für Balkanologie. – ISSN 0044-2356. – 39, 2 (2003), str. 177–190.

[Чланак у часопису. Оцртавајући шири контекст динамичног књижевног развоја као и контекст политичких идејних токова на почетку 20. века у Србији, рад описује епохалне промене у српској књижевности на примеру прве серије *Српског књижевног гласника*, обухватајући при том укупан часописни жанровски опсег и анализирајући појединачне чланке и текстове.]

Поетичке промене у српској приповедној прози уочи Првог светског рата и њихова критичка рецепција / Весна Матовић // 31. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Нови Сад, 12–16. 9. 2001. 2, Српска приповетка / Београд : Међународни славистички центар, 2003. – Стр. 177–185.

2004.

Пера Годоровић – између књижевности и политике / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 36, бр. 124 (2004), стр. 583–587.

[Приказ књиге: Жарко Рошуљ: Час описа часописа III. Институт за књижевност и уметност, Чигоја Штампа, Београд, 2004.]

Књижевност на језицима мањина у Подунављу : зборник радова / уредници Миодраг Матицки, Весна Матовић, Слободанка Пековић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2004 (Београд : Чигоја штампа). – 328 стр. ; 24 см. – (Посебна издања ; 27)

ISBN 86-7095-098-7

[Коуредница зборника радова са међународног научног скупа „Књижевност на језицима мањина у Подунављу“, одржаног у Београду од 28. до 30. маја 2003. год.]

Историја и „Свет на Дунаву“ Франца Хутерера // Књижевност на језицима мањина у Подунављу : зборник радова / уредници Миодраг Матицки, Весна Матовић, Слободанка Пековић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2004 – ISBN 86-7095-098-7. – Стр. 277–285.

[Рад у зборнику радова. Описујући историјску ситуацију већине војвођанских Шваба, који су након Другог светског рата морали да напусте завичај и преселе се у Немачку, рад се усредсређује на дела једног од њих, Франца Хутерера, рођеног у Футогу 1925. године. Детаљније се анализира ауторова приповедна збирка *Gesang über dem Wasser* (Пев над водом, 1964) која се пореди са одговарајућом прозом Данила Киша и Александра Тишме.]

Књижевноисторијске идеје Јована Скерлића и политички митови / Весна Матовић // 32. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, Нови Сад, 11–15. 9. 2002. 2, Српска књижевност и балканске књижевности. Историја и историчари српске књижевности. Београд : Међународни славистички центар, 2004. – Стр. 417–425.

[Истраживање показује да је Јован Скерлић, иако је пројекат модерног друштва и књижевности заснивао на тековинама либерално-грађанске и рационалистичке традиције, ипак, како би их учинио прихватљивим и реализовао у пракси, морао да уважи неке облике колективистичких и патријархалних вредности и њихове митске обрасце. Указује се како је позитивиста који је рушио старе митове, вођен тежњама ка националној интеграцији и друштвеном напретку, стварао нову митску парадигму, те како је оно што се у њу није уклапало – па тако и одређени видови књижевности – бивало одсечно одстрањивано.]

Жанровски синкретизам у Огледалу Пере Тодоровића / Весна Матовић // 33. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, 10–14. 9. 2003. 2. Прожимање жанрова у српској књижевности. Књижевно дело Милоша Црњанског и промене у савременој српској књижевности. – Београд : Међународни славистички центар, 2004. – Стр. 149–157.

2005.

Između legende i stvarnosti: topos Kosova u putopisnoj prozi između dva svetska rata / Vesna Matović // Swoje i cudze. T. 3, Słowiańszczyzna Południowa. – Poznań : Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, 2005. – (Seria Filologia słowiańska, ISSN 1429-7612 ; nr 18). – ISBN 83-232-1537-5. – Str. 76–88.

[Рад у зборнику радова. У раду је на примеру топоса Косова у делима Григорија Божовића, Растка Петровића и Ребеке Вест показано у којој мери колективно памћење учествује у структурирању индивидуалних представа о одређеним местима или народима.]

Књижевно вишегласје Нушићеве „Звезде“ / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 37, бр. 125/126 (2005), стр. 321–340.

[У овој студији монографски је обрађен књижевни часопис *Звезда* чији је уредник био Бранислав Нушић. Часопис је поетички позициониран између друга два часописа – академски усмереног *Српској књижевној иласника*, у уредничко време Богдана Поповића и Јована Скерлића, и авангардистички оријентисане *Босанске виле*, у периоду када ју је уређивао Димитрије Митриновић – и из тог угла, оцењен као веома значајан у развоју српске модерне.]

Национално у програмским текстовима српске модерне / Весна Матовић // 34. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, 15–18. 9. 2004. 2, Развој нове српске књижевности. Српска књижевност и култура у Европи током 19. и 20. века. Српска књижевност и стране књижевности у светлу компаративистичких истраживања. Слика других култура у српској књижевности 19. и 20. века. – Београд : Међународни славистички центар, 2005. – ISBN 86-86419-16-X. – Стр. 269–278.

[У раду се кроз истраживање програмских чланака, објављиваних претежно у књижевним часописима, уочава контроверза између две тенденције: потребе да се национална књижевност модернизује усвајањем естетичких начела западноевропске књижевности и потребе да се сачува национална самосвојност. Закључује се да је српска модерна свој поетички образац и (из)градила на датој контрадикторности.]

2006.

О културном контексту Веселиновићевог *Хајдук Станка* / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 38, бр. 128/129 (2006), стр. 101–117.

[Студија. Анализа популарног романа *Хајдук Станко* заснована је на поставкама новог историзма, те је утврђено да је за његов успех код широке читалачке публике пресудну улогу имала афирмација патријархалног културног модела, чак и упркос томе што је крајем 19.

века он био већ у дубокој кризи, а да је већи део српске културне елите био критички настројен према Веселиновићевом историјском роману.]

Типови идентитета и слика другог у књижевности : (ратна проза о српско-турским ратовима 1876–1878) / Весна Матовић // Слика другог у балканским и средњоевропским књижевностима / уредио Миодраг Матицки. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2006. – (Посебна издања ; књ. 30). – ISBN 86-7095-115-0. – Стр. 235–247.

[Рад у зборнику радова настао проширењем излагања на Међународном научном скупу „Слика другог у балканским и средњоевропским књижевностима“ одржаном 8. и 9. децембра 2005. у Институту за књижевност и уметност, као део мултилатералног пројекта *Кашеџорија свој-џућ у словенским књижевностима и културама* који је институтски пројекат „Место и улога периодике у историји нове српске књижевности“ реализовао у сарадњи са научним институцијама из Пољске, Бугарске и Хрватске. У раду се на примеру документарно-уметничке прозе двојице италијанских и једног српског аутора, о српско-турским ратовима указује колико је слика Другог одређена доминантним типом идентитета аутора који произлази из преовлађујућег осећаја припадности, у конкретним случајевима: етничко-религијским, затим колонијалистичком са универзалистичким аспирацијама те класном идентитету.]

Тематске константе и жанровске метаморфозе Пере Тодоровића / Весна Матовић // Жанрови српске књижевности. Бр. 3 / [уредници Зоја Карановић, Селимир Радуловић]. – Нови Сад : Филозофски факултет : Orpheus, 2006. – ISBN 86-83887-76-6. – Стр. 229–245.

Улога часописа српске модерне у стварању националног културног обрасца / Весна Матовић // Сусрет култура : зборник радова / [IV међународни интердисциплинарни симпозијум ; уредник Љиљана Суботић]. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2006. – ISBN 86-80271-36-5. – Стр. 245–257.

О културном контексту Веселиновићевог *Хајдук Станка* / Весна Матовић // Јанко Веселиновић : проза, периодика, позориште : зборник радова / приредила Слободанка Пековић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2006. – ISBN 86-7095-113-4. – Стр. 101–117.

[Рад је прво објављен у часопису *Књижевна историја*.]

Часопис на размеђи епоха – *Звезда* Јанка Веселиновића / Весна Матовић // Јанко Веселиновић : проза, периодика, позориште : зборник радова / приредила Слободанка Пековић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2006. – ISBN 86-7095-113-4. – Стр. 235–257.

[Рад је прво објављен у часопису *Књижевна историја*.]

Поетички и политички дискурс књижевних часописа / Весна Матовић // Периодика српске модерне : зборник у част академика Радована Вучковића / уредници Љубомир Зуковић, Станиша Тутњевић).

– Бања Лука : Академија наука и умјетности Републике Српске, 2006. – ISBN 978-99938-21-05-2. – Стр. 215–225.

[На теоријским поставкама схватања културе Јурија Лотмана, синтетички су сагледани књижевни часописи српске модерне као места укрштања и сукобљавања не само поетичких него и политичких дискурса.]

2007.

Ljubav kao oblik potrage za identitetom u srpskoj moderni: romanekna proza Milutina Uskovića / Vesna Matović // Darstellung der Liebe in bosnischer, kroatischer und serbischer Literatur. – Frankfurt am Main [etc.] : P. Lang, 2007. – (Slavische Literaturen ; Bd. 38, ISSN 0939–8066). – ISBN 978-3-631-56266-6. – Стр. 241–253.

[Рад у зборнику радова.]

Књига о српско–немачким културним и књижевним везама / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 39, бр. 131/132 (2007), стр. 397–401.

[Приказ књиге: Serbian und Deutsche, Literarische Begegnungen; Srbi i Nemci, Književni susreti, urednik Gabriella Schubert, Jena, 2006.]

Српска модерна : културни обрасци и књижевне идеје : периодика / Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2007 (Београд : Чигоја штампа). – 357 стр. ; 19 см. – (Наука о књижевности. Историја српске књижевне периодике)

ISBN 978-86-7095-117-4

[Научна монографија. Методолошки заснована на разумевању историје књижевности као делу историје културе, монографија описује књижевну епоху српске модерне као сложен процес обликован идејама (све)словенства и југословенства, модернизма и модернизације, (анти)-патријархалности, односом према фолклорном наслеђу и политичким митовима, при чему се тезе и изведени закључци додатно потврђују кроз читање и тумачење часописне грађе.]

Стварност града као културна и поетичка чињеница у епохи српске модерне / Весна Матовић // 36. Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, 13–16. IX 2006. 2, Књижевност и стварност. – Београд : Међународни славистички центар, 2007. – (МЦЦ, ISSN 0351-9066). – ISBN 978-86-86419-16-X. – Стр. 319–327.

[Разматрају се различити аспекти деловања урбане стварности на књижевну праксу епохе модерне, од позиције уметника спрам центра политичке моћи и нових облика уметничке осећајности као последице амбивалентног положаја уметника у друштву, новог типа урбаног јунака, проширења тематских области, естетичких конвенција и књижевних поступака до књижевнокритичке рецепције и односа писаца и урбане публике. У том светлу истражена су дела С. Матавуља, Ј. Веселиновића, С. Ранковића, М. Ускоковића, В. Милићевића, Л. Поповића, И. Секулић и С. Винавера.]

2008.

Фактографско и фикционално у прозним записима о Београду Б. Нушића и С. Велмар-Јанковић / Весна Матовић // 37. Научни састанак слависта у Вукове дане. – Београд, 12–15. IX 2007. – Београд : Међународни славистички центар, 2008. – (МЦЦ, ISSN 0351-9066). – ISBN 978-86-86419-17-8. – Стр. 453–462.

[Дела уметничко-документарног карактера *Из полуишлости* Бранислава Нушића и *Врачар* Светлане Велмар-Јанковић због свог граничног положаја показала су се као адекватна за испитивање односа књижевности и стварности. Показује се како у датим делима уочена приближавања односно удаљавања од летописа или хронике као жанра у коме се непосредно сусрећу фактографско и фикционално, омогућавају вишеструке методолошке могућности за жанровска, поетичка и књижевноисторијска разматрања.]

Српско-бугарски интеркултурни дијалог – политички и књижевни аспекти (1895–1914) / Весна Матовић // *Въпреки различията : интеркултурни дијалози на Балканите / съставител Николай Аретов.* – София : Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, 2008. – ISBN 978-954-322-251-3. – Стр. 212–229.

[Рад у зборнику радова. Полазећи од схватања Едварда Саида и Анрија Пажоа да је слика о Другима у одређеној култури условљена историјским тренутком и преовлађујућим политичко-идејним трендовима, као и од имаголошке поставке да је слика о Другом идејни конструкт, у раду су на грађи часописних чланака српских и бугарских интелектуалаца истражене српско-бугарске културне везе на прелазу векова, те је прецизно уочено и документовано како исти топови – језик, историјска симболика и традиција – од фактора заједништва у промењеним условима постају фактори деструкције.]

Јавна и тајна реч Пере Тодоровића о Косову и Македонији / Весна Матовић // Даница (Београд). – ISSN 0354-4974. – Год. 15 (2008), стр. 108–122.

Словенска мисао у српској књижевности модерне / Весна Матовић // *Славистика* (Београд). – ISSN 1450-5061. – Књ. 12 (2008), стр. 116–123.

Талфј и српска књижевност и култура : зборник радова / уреднице Весна Матовић, Габриела Шуберт. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2008 (Београд : Чигоја штампа). – 346 стр. ; 21 см. – (Посебна издања / Институт за књижевност и уметност ; 31)

ISBN 978-86-7095-144-0

[Коуредница зборника радова. Зборник је један од резултата научне сарадње коју су 2003. године успоставили Институт за славистику Филозофског факултета Универзитета „Фридрих Шилер“ у Јени и Институт за књижевност и уметност у Београду.]

Предговор / Весна Матовић и Габриела Шуберт // *ТАЛФЈ и српска књижевност и култура : зборник радова / уреднице Весна Матовић,*

Габриела Шуберт. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2008 (Београд : Чигоја штампа). – 346 стр. ; 21 см. – (Посебна издања / Институт за књижевност и уметност ; 31). – ISBN 978-86-7095-144-0. – Стр. 9–13.

[Предговор.]

Улога босанско-херцеговачких часописа у модернизацијским процесима српске културе и књижевности (1908–1914) // Сто двадесет пет година високог образовања у Босни и Херцеговини. Књ. 2/1 / ур. Милош Ковачевић. – Пале : Филозофски факултет, 2008. – ISBN 978-99938-47-11-3. – Стр. 301–315.

[Рад у зборнику радова.]

„Европеизација“ и национални идентитет у књижевности српског модернизма / Весна Матовић // Зборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352-5007. – Бр. 73 (2008), стр. 283–296.

2009.

Нова читања Дучићеве поезије / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 41, бр. 137/138 (2009), стр. 489–493.

[Приказ књиге: Поезија и поетика Јована Дучића.]

Идеолошки и естетички аспекти критичког вредновања Домановићеве сатиричне прозе / Весна Матовић // Глишић и Домановић / уредник Светлана Велмар-Јанковић. – Београд : САНУ, 2009. – (Научни скупови ; књ. 123. Одељење језика и књижевности ; књ. 19). – ISBN 978-86-7025-492-3. – Стр. 37–52.

Идеје монументализма у књижевном делу Петра Кочића / Весна Матовић // Петар Кочић данас : зборник радова, [Бања Лука, 10. и 11. новембра 2007. године] / главни уредник Рајко Кузмановић. – Бања Лука : Академија наука Републике Српске. – ISBN 978-99938-21-15-1. – Стр. 37–55.

[Рад у зборнику радова. Анализира се Кочићево дело и за њега карактеристична идеја монументализма, која је у књижевној историографији најчешће сагледавана као облик иновираних фолклорне књижевне традиције, а Кочић виђен као стваралац снажног националног набоја. У раду се насупрот томе указује како на контакте тако и на типолошке сродности Кочића са модерним европским струјањима и монументалистичким стилем у ликовним уметностима, посебно вајарству, те и са књижевним скандинавским и немачким покретом Heimatkunst који је деловао граници 19. и 20. века.]

2010.

Жанрови у српској периодици : зборник радова / уредила Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Нови Сад : Матица српска, 2010 (Београд : Чигоја штампа). – 575 стр. ; 24 см. – (Серија Историја српске књижевне периодике ; 20)

ISBN 978-86-7095-166-2

[Уредница зборника радова.]

Књижевна критика у часописима српске модерне – успостављање и оспоравање критичког канона, Жанрови у српској периодици : зборник радова / уредила Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Нови Сад : Матица српска, 2010. – ISBN 978-86-7095-166-2. – Стр. 303–331.

[Студија у зборнику радова. Пажљивим читањем часописне грађе рад прати успон књижевне критике у српској књижевности на почетку 20. века, и показује како она постаје један од доминантних часописних жанрова, уз то са претензијама да постане један од центара друштвене моћи, које су се често скривале иза настојања да се уведу нове естетске норме и успоставе нови књижевни канони.]

О неким облицима рецепције и транспозиције косовског мита у епохи модерне / Весна Матовић // Косово и Метохија у цивилизацијским токовима. Књ. 2, Књижевност / [главни и одговорни уредник Драги Маликовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет, 2010. – ISBN 978-86-80273-51-8. – ISBN 978-86-80273-49-5. – Стр. 285–298.

Нова Европа : 1920–1941 : зборник радова / уредници Марко Недић, Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2010 (Београд : Чигоја штампа). – 700 стр. : илустр. ; 24 см. – (Историја српске књижевне периодике ; 21)

ISBN 978-86-7095-168-6

[Коуредница зборника радова са међународног научног скупа „Часопис Нова Европа 1920–1941“, одржаног 3–4. децембра 2009.]

Слика о Немачкој у „Новој Европи“ / Весна Матовић // Нова Европа : 1920 – 1941 / уредници Марко Недић, Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2010. – (Историја српске књижевне периодике ; 21). – ISBN 978-86-7095-168-6. – Стр. 297–326.

[Студија у зборнику радова. Слика Немачке која је обликована кроз чланке са немачким темама у часопису *Нова Европа* у студији је сагледана и протумачена двоструко: као показатељ начела уређивачке политике и као представа о земљи чију историју обележава специфична дихотомија културе и политике, те је у том контексту показано како су као противтежа намерама нацистичке политике Трећег рајха у часопису постављени примери вајмарске класике, филозофа и писаца као што су Ниче и Томас Ман и интелектуалаца попут Хермана Вендела.]

Српска и немачка периодика модерне : сличности и разлике / Весна Матовић // Фолклор, поезика, књижевна периодика / уредник Станиша Тутњевић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2010. – (Посебно издање ; књ. 33). – ISBN 978-86-7095-162-4. – Стр. 427–458.

[Анализом српских и немачких часописа од краја 19. века до оних непосредно након Првог светског рата – традиционалистичких, натуралистичких, симболистичких, сецесионистичких и авангардних усмерења – установљене су сличности и разлике између две културе

и књижевности у датом периоду, при чему су уједно сагледане специфичности које су последица историјског развоја, традицијског наслеђа, и друштвених околности.]

2011.

Кочићева проза : од епске традиције до бечке (и европске) модерне / Весна Матовић // Језик, књижевност, култура / уредили Јован Делић, Александар Јовановић. – Београд : Институт за књижевност и уметност : Филолошки факултет, 2011. – (Посебна издања ; књ. 34). – ISBN 978-86-7095-173-0. – Стр. 533–547.

Писци као творци српског књижевног језика / Весна Матовић // Творци српског књижевног језика / уредили Весна Матовић и Миодраг Матицки. – Београд : Вукова задужбина : Институт за књижевност и уметност, 2011. – (Посебна издања). – ISBN 978-86-7095-172-3. – Стр. 9–18.

Творци српског књижевног језика : зборник радова / уредили Весна Матовић и Миодраг Матицки. – Београд : Вукова задужбина : Институт за књижевност и уметност, 2011 (Београд : Чигоја штампа). – 352 стр. : граф. прикази ; 24 см. – (Посебна издања).

ISBN 978-86-7095-172-3

[Коуредница зборника радова којим су Вукова задужбина и Институт за књижевност и уметност обележили Годину књиге и језика.]

2012.

Жанровске метаморфозе Пере Тодоровића / Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2012 (Београд : Чигоја штампа). – 271 стр. ; 19 см. – (Наука о књижевности. Историја српске књижевне периодике)

ISBN 978-86-7095-190-7

[Научна монографија настала као резултат рада на пројекту „Улога српске периодике у формирању књижевних, културних и националних образаца“. Монографија је резултат доследног континуираног истраживања укупног опуса Пере Тодоровића као новинара, књижевника и политичара. У њој су обједињени неки од раније објављених радова. Састоји се од методолошког уводног поглавља Књижевни текст и часописни контекст и још десет поглавља у којима се разматрају конкретнији проблеми Тодоровићевог дела: Дело Пере Тодоровића као књижевноисторијски изазов, Тематске константе и жанровске метаморфозе Пере Тодоровића, Моделативне могућности историјског романа, *Силазак с ђресџола* или тривијални роман као облик „књиге за народ“, Српско-гурски ратови (1876–1878) у прози П. Тодоровића, Н. Лазара и З. Поповића – типови идентитета и алтернитета, Жанровске одлике и наративни поступци Пере Тодоровића и Драгутина Илића у мемоарској прози о Тимочкој буни, *Хајдучија* или о крхотинама епске свести, Јавна и тајна реч Пере Тодоровића о Старој Србији, Огледало или „историја за народ“, Писма Пере Тодоровића као поетички и књижевноисторијски извор.]

Златна годишњица : поводом награде „Златна српска књижевност“ Института за књижевност и уметност / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 44, бр. 147 (2012), стр. 517–521.

Ревизија! : часописи као агенси књижевности и културе / [аутори текста Весна Матовић ... и др.]. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2012 (Београд : Чигоја штампа). – 29 стр. : илустр. ; 23 cm ISBN 978-86-7095-184-6

[Каталог изложбе. Изложбу су под руководством др Весне Матовић и у коауторству са њом осмислили и организовали чланови истраживачког пројекта *Улога српске периодике у формирању књижевних, културних и националних образаца*. Повод за изложбу био је обележаваће педесет година рада Института за књижевност и уметност, а циљ паралелно представљање саме историје српске књижевне периодике и њеног четрдесетогодишњег проучавања у Институту за књижевност и уметност. Изложба је одржана у новембру 2012. године у холу Народне библиотеке Србије.]

Огледало или „историја за народ“ Пере Тодоровића / Весна Матовић // Традиција просвећености и просвећивања у српској периодици / уредник Татјана Јовићевић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2012. – (Серија Историја српске књижевне периодике ; 22). – ISBN 978-86-7095-181-5. – Стр. 247–269.

[Студија у зборнику радова. Студија указује како лист *Огледало* (1903–1904) потврђује тезу Алаиде Асман о књижевности као важној инстанци образовног дискурса те о значају медија у његовом дистрибуирању. Посебно је анализирано како је Пера Тодоровић употребљавао различите часописне жанрове у циљу непосредног моралистичког и васпитног деловања на читалачку публику, и на тај начин од свог листа по моделу традиционалног жанра *књије за народ* обликовао жанр која би се могао назвати *историја за народ*.]

Biografska beleška / Vesna Matović // Žizniopisanija moja / Nićifor Ninković ; priredio Toma Popović. – Beograd : Službeni glasnik, 2012. – ISBN 978-86-519-1219-4. – Str. 366–368.

2013.

Доситеј и „доситејевски“ дух у Српском књижевном гласнику (1910–1914) / Весна Матовић // Зборник радова / Међународни научни скуп Доситеј Обрадовић у српској историји и култури, одржан у Београду, у манастиру Крушедолу и у Матици српској у Новом Саду, 13–15. октобар 2011. – Београд : Задужбина „Доситеј Обрадовић“, 2013. – (Библиотека Зборници ; 3). – ISBN 978-86-87583-12-2. – Стр. 163–178.

Фолклорно наслеђе као препрека и као подстицај у српској модерни / Весна А. Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 45, бр. 149 (2013), стр. 201–212.

[Студија. Анализира се како је промена културне парадигме у првим деценијама 20. века утицала на прецепцију фолклорне традиције која је до тада представљала својеврсну националну класику.

Закључује се да је након периода дистанцирања од епског наслеђа и духа колективизма а афирмације индивидуализма, под притиском балканаских и Првог светског рата, обновљено интересовање за култ јунаштва и саможртвовања оличеног у косовском предању и епском лику Марка Краљевића, што је резултирало и обновом одговарајућих форми: десетерцу и тзв. певању „на народну“.]

Српска књижевност на „Улисовом острву“ / Весна Матовић // *Acqua alta. Медитерански пејзажи у модерној српској и италијанској књижевности / уредили Светлана Шеатовић Димитријевић, Марија Рита Лето, Персида Лазаревић Ди Ђакомо.* – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2013. – (Посебна издања ; књ 36). – ISBN 978-86-7095-194-5. – Стр. 163–188.

[Рад у зборнику радова. Истражује се од каквог је значаја за профил и културну мисију часописа *Забавник*, као додатка *Српских новина* у егзилу (Крф, 1917–1918), била чињеница да се процес државне и духовне обнове након војног слома одвијао на грчком острву које представља парадигматичан простор Медитерана, те закључује да је свест о Медитерану у чланцима *Забавника* манифестована како античким, византијским, римским и романским наслеђем, тако и самим поднебљем и острвским пејсажом Крфа као пребивалиштем редакције и великог броја сарадника.]

La dimension européenne du modernisme Serbe / Vesna Matović // La littérature serbe dans le contexte européen / sous la direction de Milivoj Srebro. – Pessac : Maison des Sciences de l’Homme d’Aquitaine, 2013. – ISBN 978-2-85892-421-9. – Стр. 155–170.

2014.

Значај библиографије периодике за истраживање књижевности и културе : зборник радова / уреднице Ана Ђосић-Вукић, Весна Матовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2014. – 330 стр. : илустр. ; 24 cm. – (Серија Историја српске књижевне периодике ; 23)

ISBN 978-86-7095-209-6

[Коуредница зборника радова.]

Библиографија периодике и историја књижевности и културе / Весна Матовић // *Значај библиографије периодике за истраживање књижевности и културе / уреднице Ана Ђосић-Вукић, Весна Матовић.* – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2014. – (Серија Историја српске књижевне периодике ; 23). – ISBN 978-86-7095-209-6. – Стр. 11–27.

[Рад у зборнику радова. Сумирајући четрдесетогодишња истраживања српске књижевне периодике у Институту за књижевност и уметност, рад истиче значај студиозне израде библиографија књижевних часописа и неслућене могућности које из тога произлазе како за књижевноисториографска тако и поетолошка проучавања књижевности, илуструјући то примером библиографија немачког и

аустријског експресионизма уз методолошко ослањање на „дубинску анализу“ Андреаса Херцога.]

Велики рат у двокрилном огледалу литературе / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350–6428. – Год. 46, бр. 152 (2014), стр. 319–326.

[Научна критика књиге: Гордана Илић Марковић: *Der große Krieg im Spiegel serbischen Literatur und Presse.*]

Пера Тодоровић – нови (п)огледи : политичке идеје и књижевно–публицистичко дело : зборник радова / уредили Весна Матовић, Бранко Златковић. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Смедеревска Паланка : Библиотека „Милутин Срећковић“, 2014. – 250 стр. : илустр. ; 21 см

ISBN 978-86-7095-208-9

[Коуредница зборника радова.]

2015.

Дигитална библиографија периодике у књижевноисторијским и културолошким истраживањима : (на примеру српске модерне) / Весна Матовић // Дигиталне библиотеке и дигитални архиви / уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић. – Београд : Филолошки факултет, 2015. – ISBN 978-86-6153-282-5. – Стр. 333–347.

Дигитална библиографија периодике у књижевноисторијским и културолошким истраживањима : на примеру српске модерне / Весна Матовић // Књижевна историја. – ISSN 0350–6428. – Год. 47, бр. 155 (2015), стр. 197–208.

Часопис Руски архив (1928–1937) и култура руске емиграције у Краљевини СХС/Југославији : зборник радова / уреднице Весна Матовић, Станислава Бараћ. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2015 (Београд : Службени гласник). – 647 стр. : илустр. ; 24 см. – (Серија Историја српске књижевне периодике ; 27)

ISBN 978-86-7095-225-6

[Коуредница зборника радова.]

Руски архив и ‘повраци из СССР–а’ (Драгиша Васић, Сретен Стојановић, Станислав Винавер, Мирослав Крлежа) / Весна Матовић // Часопис Руски архив (1928–1937) и култура руске емиграције у Краљевини СХС/Југославији : зборник радова / уреднице Весна Матовић, Станислава Бараћ. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2015. – ISBN 978-86-7095-225-6. – Стр. 41–67.

[Студија у зборнику радова. Студија разматра друштвено–културни контекст југословенске читалачке публике којој је био намењен часопис руске емиграције, *Руски архив*, и у томе оквиру реконструира постојећи противречан однос према бољшевичкој Русији. Посебна пажња се у том смислу посвећује текстовима Драгише Васића, Станислава Ви-

навера, Мирослава Крлеже и Сретена Стојановића, сврстаним за потребе анализе у жанр *повратака из СССР-а* по одређењу Жака Дериде.]

2017.

Култни сјај умрлог песника : Милутин Бојић у крфском Забавнику / Весна Матовић // Поетика Милутина Бојића / уредници Јован Делић, Светлана Шеатовић. – Београд : Институт за књижевност и уметност : Библиотека „Милутин Бојић“ ; Требиње : Дучићеве вечери поезије, 2017. – (Наука о књижевности. Поетичка истраживања ; књ. 24). – ISBN 978-86-7095-235-5. – Стр. 515–528.

2018.

Писци као творци српског књижевног језика / Весна Матовић // Александар Белић, српски лингвиста века. Књ. 3, Александар Белић и „београдски стил“ / [уредници Драгана Мршевић Радовић, Бошко Сувајцић, Александар Милановић]. – Београд : Филолошки факултет Универзитета, Међународни славистички центар, 2018. – ISBN 978-86-6153-505-5. – Стр. 301–311.

[Рад у зборнику радова.]

2019.

Откриће залеђа културних дешавања : у сећању: Жарко Рошуљ (1940–2018) / Весна Матовић // Српски књижевни лист. – ISSN 2334-6000. – Год. 8=18, бр. 24=129 (2019), стр. 21.

Рода Родин Српски дневник између пропаганде и литературе / Весна А. Матовић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543-1220. – Књ. 67, св. 2 (2019), стр. 693–696.

[Научни приказ књиге: Гордана Илић Марковић: Рода Рода, „Српски дневник“ извештача из Првог светског рата.]

Страни обрасци у часописима српске модерне / Весна Матовић // Периодизација нове српске књижевности / уредник Злата Бојовић. – Београд : САНУ, 2019. – (Научни скупови ; књ. 178. Одељење језика и књижевности ; књ. 31). – ISBN 978-86-7025-816-7. – Стр. 247–259.

[Рад у зборнику радова.]

2020.

О неким аспектима „војиславизма“ у српској модерној / Весна Матовић // Војислав Илић и рађање модерне српске поезије / уредници Предраг Петровић, Недељка Бјелановић. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Требиње : Дучићеве вечери поезије, 2020. – (Наука о књижевности. Поетичка истраживања ; књ. 26). – ISBN 978-86-7095-257-7. – Стр. 27–40.

[Рад у зборнику радова.]

2021.

Стаклена башта на Дунаву: Беч Станислава Винавера и Стефана Цвајга / Весна Матовић // Авангарда и коментари / уредили Игор

Перишић и Владан Бајчета. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2021. – (Едиција Посебна издања ; књ. 43). – ISBN 978-86-7095-285-0. – Стр. 777–790.

[Рад у зборнику радова. Полазећи од тезе да су Винаверов путопис *Беч – Штаклена башта на Дунаву* и Цвајгова мемоарска проза *Јучерашњи свети* подстицајни за упоредну анализу, као дела у којима је из различитих позиција описана аустријска метропола у кризним годинама после Првог светског рата, у раду се откривају дубински механизми који утичу на обликовање представа о сопственом и о Другом, те се из те перспективе сагледавају и генерацијске и поетичке разлике између два аутора.]